

اقتصاد سمراند

گروه دانش دریا – رامین ادیبی – دانشگاه دریایی دالان، چین
بسا همکاری و حمایت ابتکار عمل دهه علوم اقیانوسی سازمان ملل متحد برای توسعه پایدار (۲۰۲۱–۲۰۳۰/UNDecade For Ocean Sciences)، میزبان اولین کارگاه آموزشی منطقه‌ای آسیا در خصوص حفاظت از میراث فرهنگی دریایی در تاریخ ۳ تا ۲۳ دسامبر ۲۰۲۱ بود. یکصد و بیست مقام بلندپایه دولتی، سیاست گذاران برجسته، متخصص، افراد دانشگاهی و دانشجو از ۲۱ حوزه قضایی از سراسر منطقه گرد هم آمدند تا اطلاعاتی را در مورد نحوه‌ی رسیدگی هر یک از کشورهای آسیایی در راستای پاسخ به نیازهایشان درحوزه‌ی حفاظت از میراث فرهنگی دریایی از طریق قوانین، سیاست و عمل به صورت آنلاین به اشتراک بگذارند. به دنبال دو سخنرانی افتتاحیه، چهار سخنرانی اصلی و ۱۶ گزارش از حوزه‌های قضایی ارائه شد. همچنین شرکت‌کنندگان چالش‌های کلیدی برای حفاظت از میراث فرهنگی دریایی در منطقه آسیا را شناسایی و در مورد آن بحث کردند و بسیاری از اقدامات عملی را برای بهبود این چالش پیشنهاد دادند، از جمله راهبرد آسیایی هر حرامت از میراث فرهنگی دریایی؛ اعلامیه آسیایی برای حفاظت از میراث فرهنگی دریایی؛ یک برنامه همکاری منطقه‌ای، به رهبری چین، و تشکیل یک گروه کاری منطقه‌ای برای ارزیابی و امکان‌سنجی پیشنهادات و اجرای آن. در انتها شرکت کنندگان در خصوص دوام پایداری منطقه‌ای کنوانسیون یونسکو ۲۰۰۱ از آن در مورد حفاظت از میراث فرهنگی دریایی بحث و گفتگو کردند.

مقدمه

برای درک بهتر حفاظت از میراث فرهنگی زیر آب (UCH) در منطقه آسیا، ۲ و ۳ دسامبر ۲۰۲۱، دانشگاه دریایی دالان (DMU)، چین، میزبان نخستین دوره از سه کارگاه آموزشی در خصوص حفاظت از میراث فرهنگی زیرآب در حوزه آسیایی؛ زمینه در حال ظهور در حقوق و سیاست بین المللی آسیا؛ بود. در نخستین کارگاه آموزشی از مقامات بلندپایه دولتی، سیاست گذاران برجسته، متخصصان، افراد دانشگاهی و دانشجویان از سراسر این منطقه دعوت به عمل آمد. تا به ارزیابی چگونگی عملکرد ملت‌های آسیایی مربوطه در

اخبار

وضعیت وخیم دریاچه ارومیه

دریاچه ارومیه به عنوان یکی از پنج دریاچه شور بزرگ جهان، به دلیل خشکسالی های مداوم، استفاده بی رویه از منابع آبی زیرزمینی و ساخت بی رویه سد در حوضه آبریز آن، از دهه ۱۳۸۰ شمسی با مشکل خشکی مواجهه است. سطح تراز دریاچه ارومیه در تیرماه نسبت به زمان مشابه در سال گذشته ۴۸ سانتی متر کاهش داشته است.

به گزارش اقتصاد سرآمد، با توجه به وضعیت بارندگی های کشور پیش بینی می شود که در صورت ادامه روند فعلی بخش جنوبی دریاچه ارومیه تا پایان تابستان به طور کامل خشک شود. در دولت قبلی ستادی برای احیای دریاچه ارومیه تشکیل شد که گفته می شود ۱۵ هزار میلیارد تومان اعتبار گرفته و اما اقدام کافی برای انجام دریاچه انجام نداده است؛ نمایندگان مجلس شورای اسلامی ۲۱ تیرماه ۱۴۰۱ با ۱۸۱ رای مثبت با تحقیق و تفحص از ستاداحیای دریاچه ارومیه موافقت کردند. در دولت سیزدهم برنامه های مختلفی برای احیای دریاچه پیش بینی شده است که به گفته معاون امور عمرانی استاندار اردبیلان‌شرقی برای جلوگیری از وخیم‌تر شدن وضعیت دریاچه ارومیه، انجام اقدامات دراز مدت و سخت افزاری از جمله انتقال آب از سد کانی سیب و طرح‌های کنترل سیلاب و انتقال فاضلاب شهرتبریز در جلوگیری از خشک شدن دریاچه ارومیه موثر واقع خواهد شد.

.....

نخستین جشنواره ورزش های آبی در استان بوشهر برگزار شد
نخستین جشنواره ورزش‌های آبی در استان بوشهر روز جمعه با حضور بیش از ۱۰۵۰ ورزشکار برگزار شد. رئیس هیات قایقرانی استان بوشهر هادی با برگرزای این جشنواره آشپش بیشتر شهروندان بوشهری با دریا و استفاده از این سال‌ها بکر بویژه در فصل تابستان است به ایرتای این جشنواره به همت ۱۱ کمیته ورزش‌های آبی و باحمایت‌هیات قایقرانی استان بوشهر، اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و مجموعه گردشگری درسا برگزار شد.مهدی زارعی ادامه داد: در حوزه ورزش‌های آبی سال‌های گذشته در استان بوشهر بخوبی کار نشده است که در همین راستا برگزاری نخستین جشنواره ورزش‌های آبی در بوشهر تدارک دیده شد.زارعی یادآور شد: برگزاری کارگاه‌های رایگان جت اسکی، دراگون بت و قایقرانی از جمله برنامه‌های جانبی جشنواره بود که استقبال خوب حاضران در جشنواره همراه شد.وی افزود: برپایی غرفه‌های اقلام مورد نیاز ورزش‌های آبی و صنایع دستی از دیگر برنامه‌های جانبی نخستین جشنواره ورزش‌های آبی استان بوشهر بود.زارعی گفت: امید است این جشنواره در دوره‌های آینده با حمایت بیشتر دستگاه‌های متولی برگزار شود چرا که به رونق گردشگری دریایی آن هم در استانه ورود مسافران جام جهانی فوتبال ۲۰۲۲ قطر کمک شایانی خواهد کرد.وی ادامه داد: بوشهر از استان‌های پیشگام در رشته‌های قایقرانی است که تثبیت این پیشگامی نیازمند کار و تلاش بیشتر باهدف ترغیب نسل جدید برای انجام ورزش‌های آبی است.زارعی افزود: اینکه در جشنواره امروز به طور متناوب یک‌هزار نفر در محل برگزاری جشنواره و آن هم در گرمای بیش از ۴۰ درجه شرکت کردند نشان می‌دهد اقبال خوبی به ورزش‌های آبی در استان وجود دارد که باید به تدریج سایر شهرستان‌های ساحلی نیز میزبان این رویداد مهیج و جذاب باشند.

اولین ناودسته پهباد بر ارتش رونمایی شد

اولین ناودسته پهبادبر نیروی دریایی راهبردی ارتش با حضور امیر سر لشکر موسوی فرمانده کل ارتش در ناوگان جنوب نیروی دریایی ناودسته پهبادبر نیروی دریایی راهبردی ارتش متشکل از یگان‌های شناور سطحی و زیرسطحی با حمل انواع پهبادهای رزمی، شناسایی و انهدامی در ناوگان جنوب نیروی دریایی راهبردی ارتش جمهوری اسلامی ایران و با حضور فرمانده کل ارتش و فرمانده نیروی دریایی راهبردی ارتش رونمای شد.در آیین رونمایی از این ناودسته، انواع پهبادهای پیشرفته و به روز تولید ارتش و وزارت دفاع با همراهی مراکز دانش‌بنیان اعم از پهبادهای نوع پالیکان، هما، آرش، چمروش، ژوبین، ابابیل، ۴ و باور ۵ هر پهنه آب‌های اقیانوس هند به پرواز در آمده و توانمندی خود را به نمایش گذاشتند.بر اساس این گزارش علاوه بر پرواز انواع پهباد دریا پایه و عمود پرواز از عرشه یگان‌های شناور سطحی، برای نخستین‌بار پهبادهای رزمی از زیر دریایی تمام ایرانی فاتح و زیر دریایی کیلو کلاس طارق به پرواز درآمدند.

«اقتصاد سر آمد» گزارش می دهد، حفاظت از میراث فرهنگی دریایی آسیا؛ سیاست، قانون و کار کرد

خیز چین برای رهبری میراث فرهنگی دریایی در آسیا

استاد باستان شناسی دریایی، دانشگاه دریایی دالان– به تبیین اهداف جلسه، شرح سند،اهداف و مقاصد کارگاه آموزشی پرداخت. وی اظهار داشت که این منطقه یک مکان نیست؛ بلکه آسیا خانه بسیاری از کشورها، فرهنگ ها، قومیت ها، زبان ها و جوامع است که کلیه موارد ذکر شده، در میراث فرهنگی دریایی نادر، تجدید ناپذیر، منحصر به فردنمود پیدا می کنند و مقایم هنری، زیباشناختی، تاریخی گرایان و فرهنگ، تاریخی، اجتماعی، معنوی یا فنی نهفته در آنها دارای اهمیت است. پرسفرسار واراد از منطقه خواست تباری حفاظت از میراث فرهنگی دریایی مشترک و متقابل برای جامعه بشری؛ با یکدیگر همکاری نمایند.

گزارش و وضعیت منطقه ای

سه سخنرانی اصلی دیگر نیز ارائه شد. ران گیو/ GUO/ Ran – استاد حقوق بین الملل دانشگاه دریانوردی شانگهای مطالبی در خصوص حفاظت از میراث فرهنگی زیر آب در امتداد راه ابریشم دریایی در قرن بیست و یک ارائه گردید. هیمانشو رابهیارای (Himanshu Prabha RAY) موسس کرسی امور بناهای ملی، وزارت فرهنگ دولت هند– در خصوص حفاظت از میراث فرهنگی زیر آب در پروژه چشم انداز موزه سخنانی را ایراد نمود، سوم مپ (SUM MAP) سوزیز امور خارجه کامبوج– به نمایندگی از دکتر PHOEURN Sackona –وزیر فرهنگ و هنرهای زیبا– در خصوص

تجربه این کشور در تصویب کنوانسیون ۲۰۰۱ سخنانی ایراز نمود. چندین کشور آسیایی، از جمله، آقای جونگ یونگ- هوا (JUNG Young-Hwa) مسئول امور پژوهشی از مرکز ملی تحقیقات میراث فرهنگی دریایی (NRIMCH) جمهوری کره جنوبی در حوزه تعهد به توسعه رشته نوپای باستان شناسی زیر آب (حداقل در آسیا) (که از طریق کشورهای عضو کنوانسیون ۲۰۰۱ را اجرا می شوند) صحبت کرد. بایان حال، همچنان برخی از تدابیر حقوقی مهم و چالش های عملی برای حفاظت از میراث فرهنگی زیرآب در منطقه، وجود دارد؛ همانطور که در جلسه "چین" به ریاست شارون وانگ (Sharon WONG) استاد باستان شناسی دانشگاه چینی هنگ کنگ، مشهود بود. وانگ، به معرفی لیو لینا (LIU Lina) استاد حقوق در دانشگاه شیائ (شسی آن) جیانو توگ –چین– پرداخت؛ وی در خصوص تحول در فرآیند مدیریت میراث فرهنگی زیرآب در جمهوری خلق چین و قوانین ملی در حال توسعه صحبت کرد. لیو در ادامه گفت؛ چین پیش نویس جدیدی از قوانین ملی در حوزه میراث فرهنگی زیر آب (۱۹۸۹) را در سال ۲۰۲۰ منتشر کرد.

باستان شناسی زیرآب توسعه محور با پروژه های

زیر ساختی همگام می شود

او در ادامه گفت: «بروز رسانی قوانین شامل؛ مشخص

شدن گستره ی وظایف برای مراجع ذی صلاح ، افزایش مجازات اداوری و تقویت نسگاه «غیر تجاری»، قانون کشفیات، و پرداختن به برخی "شرایط جدید" که هنگام انجام فعالیت‌های کاوش و بررسی باستان‌شناختی با آن مواجه می‌شوند.» و نقل کرد: «اگر چه ماده ۵ مقررات سال ۱۹۸۹ برای اعمال در زمینه ذخایر آثار فرهنگی با مناطق حفاظت ششده در سطح ملی و استانی قابل اجرا است»

پیش نویس مقررات جدید پیشنهاد شده، در صورت تأیید، بر اساس ماده ۷، کل مدل حفاظتی جدید برای میراث فرهنگی زیرآب ارائه می دهد تا باستان شناسی زیرآب توسعه محور با پروژه های زیرساختی همگام باشد. پیش‌نویس مقررات جدید تلاش می کند تا قوانین میراث فرهنگی زیرآب چین را با کنوانسیون ۲۰۰۱ «به عنوان اولین گام برای پیوستن به آن» هماهنگ نماید.

اصطلاح "غیر تجاری / non-commercial" ممکن است چالش برانگیز باشد.اگر دولت چین پیش‌نویس جدید را به صورت قانون در آورد، منجر به ممنوعیت فعالیت‌های کشفایی و نجات بخشی غیر تجاری" می‌شود که مانع از اکتشاف میراث فرهنگی زیرآب توسط سازمان های تجاری مانند: نقشه برداران آب نگاشتی یا مشاوران باستان شناسی دریایی که غالباً به نمایندگی از دولت‌های مردمی عمل کنند؛ می‌گردد. همچنین مانع از سرمایه‌گذاری پایدار توسط فعالیت‌های عمومی خصوصی میراث فرهنگی زیرآب در جامعه می‌شود؛ مانند: موزه‌های زیر آب، و سایر فعالیت‌های اکو توریسم، و مسلماً پیش‌نویس جدید در مقابل کنوانسیون ۲۰۰۱ یونسکو قرار می‌دهد. همانطور که استیون گالاگر، استاد حقوق در دانشگاه چینی هنگ کنگ توضیح داد، سایر حوزه های قضایی چین، به ویژه هنگ کنگ (SAR)، دارای قوانین سنتی می‌باشند. به گفته وی، بسیاری از این قوانین در دهه ۱۹۶۰ قبل از بازگشت این حوزه قضایی به چین ایجاد شده‌اند و برای اطمینان از حفاظت بیشتر در حوزه سه مالیی از ساحل حوزه قضایی (SAR) باید مجدداً مورد بازبینی قرار گیرند. با پیشرفت کارگاه آموزشی، مشخص شد که قوانین موجود، ناقص هستند و هنوز هم بسیاری از کشورهای آسیایی را تحت فشار قرار داده‌اند. برای نمونه، مورد جمهوری دموکراتیک خلق کره شمالی را در نظر بگیرید.

برگزیده ها

روند مطلوب تجهیز بندر دیر و پایانه مسافری دریایی بوشهر

زیر ساخت‌های گردشگری و تجاری دریایی در بندار استان بوشهر افزایش یافت

مدیرکل بندار و دریانوردی استان بوشهر از افزایش زیرساخت‌های گردشگری و تجاری در بندار استان خیرداد و گفت: در این راستا ضمن تجهیز بندر دیر برای توسعه صادرات غیرنفتی، پایانه مسافری دریایی بوشهر برای بهره‌برداری روند مطلوبی دارد. به گزارش اقتصادسرآمد، تولید و تجارت در آب به پیشرفت اقتصاد پویا محسوب می‌شود و تنها تولید راهگشا مشکلات اقتصادی نیست بلکه در کنار آن باید ثروت نیز ایجاد شود تا اقتصاد پویا در جامعه شکل بگیرد. در شرایط فعلی با ساختار کنونی صنعتی برای رسیدن به استانداردهای جهانی، ایجاد زیرافزوده و ایجاد بازار اقتصادی باید بیش از هر موقع تلاش کرد. در سال جاری با رهبری حوزه معاونت هماهنگی امور اقتصادی استانداری بوشهر، با هدف پیشرفت و توسعه سرمایه‌گذاری و کمک به ایجاد اشتغال برنامه‌های مختلفی تدوین شده است. به گفته معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار بوشهر یکی از برنامه‌ها و ظرفیت‌های استان به اینکه توسعه زیرساخت‌های این حوزه در استان افزایش یافته است اظهار داشت: این استان دارای طولانی‌ترین مرز دریایی با خلیج فارس است که این مهم ظرفیت‌های قابل توجهی برای توسعه طرح‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری فراهم کرده است. در از افزایش سرمایه‌گذاری در شهر کها، نواحی صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی استان بوشهر خیرداد و بیان کرد: آمار اداره کل سمت استان بوشهر حاکی است در سه ماه نخست اسمال ۴۵ فقره جواز تأسیس صنعتی یا پیش‌بینی سرمایه‌گذاری یک هزار و ۷۵۱ میلیارد تومان در استان بوشهر صادر شده است. معاون استاندار بوشهر تصریح کرد: تأمین طرح‌های آب‌زیپروری در استان را مورد اشاره قرار داد و توسعه مرز طریت سواحل استان بوشهر در زمینه آب‌زیپروری خانگه‌های یک فعالیت مولد و سودآور است که بازگشت سرمایه را در این نوع فعالیت تضمین می‌کند. باستین گردشگری دریایی و ساحلی را از دیگر توانمندی استان بوشهر دانست و افزود: در این راستا طرح‌های پرورش ماهی و میگو در استان بوشهر افزایش یافته است که تولید ششش هزار تن ماهی در قفس و ۳۴ هزار تن میگو پرورشی از هدف‌گذاری امسال در استان بوشهر است. مدیر کل صنعت، معدن و تجارت استان استان بوشهر با اشاره به افزایش سرمایه‌گذاری و اشتغال در حوزه صدور جواز تأسیس در استان خاطر نشان کرد: در بخش پیش‌بینی سرمایه‌گذاری در سه ماه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل ۴۱ درصد و اشتغال ۶ درصد افزایش داشته است .

ادبیات دریا

دریا؛ حلقه مفقوده ادبیات

عقوب حیدری – در طبقه‌بندی‌های موجود ادبی، بر فرض از ادبیات روستایی و غیره نام برده شده، اما از ادبیاتی به نام دریا، به عبارتی: «ادبیات دریایی» و پرداختن مستقل و مجزا به آن، همواره غفلت شده است.

نیاز به این بازگو نیست که بخش عظیمی از کره زمین، پوشیده از آب است؛ یا در زمینه‌ای از رود و رودخانه، یا مسیر از خلیج و دریا؛ که در نهایت، رودخانه‌ها به دریا، و دریا به اقیانوس‌ها وصل می‌شود.

در این گستره آبی، آنچه هست، فقط آب و جانوران آب‌زی نیست. کشتی‌ها، مدام در این قلمرو، جولان می‌دهند و همراه با خشم و خروش دریاها، دمسامد، ماجراهایی متفاوت و زندگی‌هایی گاه، از جنسِ آهن و پولاد، رقم می‌زنند.

در این جغرافیا، بوده‌اند نویسندگان، که تمامی یا فرازهایی از زندگانی‌شان، چون حلقه‌های تور، جای جای با چنین زندگی‌هایی، در هم تنیده بود. یا به تأثیر از این اتمسفر، قلمی و قدمی ادیبی، و حتی هنری بوده است. در این راستا، ماسعی کرده‌ایم از بعد نوعی گونه‌شناسی، ساختاری از انواع این فراورده‌ها، به همراه تعاریف و نمونه‌ها ارائه دهیم.

با توجه به منابع موجود، هشت نوع آثار ادبی –دریایی می‌توان استخراج کرد. انواعی که هر یک، به میزان تأثیرپذیری‌شان از دریا، از منظر طبقه‌بندی، تعریف و نوع خاص خودشان را دارند.

از نقطه نظر شناخت‌شناسی و آنالیزِ انواع آثار ادبی –دریایی، به اتفاق، بحث را پی می‌گیریم:

الف: نوع کاملاً دریایی

در این آثار، مبداء، مقصد، مکان‌ها، ماجراها، شخصیت‌ها، و … همه دریایی‌اند. داستان ماهی کوچولو، نوشته لئو تولینو، از این دسته است.

موضوع این داستان سمبلیک، امروزی و مکتوب، دیرساره ماهی سیاه‌کوجولویی دور می‌زند که توانسته است از جنگ ماهی تن زشت بیقواره شکمویی، جان سالم به در ببرد و سرانجام، روانه دریایی بزرگ شود.

دریای بزرگ، پر از چیزهای عجیب و غریبی است که ماهی سیاه کوچولو در زادگاه دور افتاده‌اش، هرگز به چشم ندیده است. این همه، برای او دریایی‌اند. داستان ماهی کوچولو، نوشته لئو تولینو، از این دسته است. موضوع این داستان سمبلیک، امروزی و مکتوب، دیرساره ماهی سیاه‌کوجولویی دور می‌زند که توانسته است از جنگ ماهی تن زشت بیقواره شکمویی، جان سالم به در ببرد و سرانجام، روانه دریایی بزرگ شود.

دریای بزرگ، پر از چیزهای عجیب و غریبی است که ماهی سیاه کوچولو در زادگاه دور افتاده‌اش، هرگز به چشم ندیده است. این همه، برای او دریایی‌اند. داستان ماهی کوچولو، نوشته لئو تولینو، از این دسته است. موضوع این داستان سمبلیک، امروزی و مکتوب، به خلاصه‌ای از آن را مرور می‌کنیم:

پسر بچه‌ای بود به نام ژاکب بلیونس؛ که به نظر هم سن و سال‌هایش و دیگران، رفتارهای عجیب و غریبی داشت. بزرگ‌ترین سرگرمی او، مطالعه کتاب‌های درسی، به خصوص سرگذشت پسر بچه‌های خوبی بود که در آن کتاب‌ها آمده بود. ژاکب بلیونس آرزو داشت روزی با یکی از آن‌ها آشنا شود. یک روز، که آن روز یکشنبه بود، در راه مدرسه، چند پسر بچه بازیگوش را دید که می‌رفتند تا با کشتی، به گردش بروند. ژاکب، ترسید؛ در کتاب‌ها خوانده بود، بچه‌هایی که روز یکشنبه با کشتی به گردش می‌روند، حتماً غرق می‌شوند. برای با خبر کردن آن‌ها، روی تخته پاروای پرید. اما، به تنه درختی خورد و توی آب افتاد. فوری، او را از آب گرفتند و دکتر، آب معده‌اش را خالی کرد.

ژاکب بلیونس، دست بردار نبود. با ورق زدن کتاب‌ها، احساس کرد که بهتر است برود، و در کشتی کار کند. ناخدا، وقتی از او مدارکی در رابطه با سابقه کار خواست، ژاکب کتابچه‌ای را نشان داد که معلم‌اش به او هدیه کرده بود. ناخدا که سخت عصبانی شده بود، فریادزنان، عذر او را خواست پس از آن، ژاکب بلیونس در کمین پسر بچه‌های بازیگوش نشست، که برای تفریح چهارده، پانزده سگ را به دنبال هم بسته و طرف‌های خالی یک نوع ماده آتش‌زا را به مژه‌های آن‌ها، آویزان کرده بودند. دل ژاکب به حال آن‌ها سوخت و روی یکی از آن طرف‌ها نشست. طباب دور گردن اولین سگ را گرفت و شروع کرد برای آن‌ها سخنرانی کردن. غافل از اینکه، کمی بعد با انفجار ماده آتش‌زا، همه را با سگ‌ها به هلاکت می‌رسد.

ج: نوع عبوری

آثاری هستند که در یا در آن‌ها، فقط به عنوان محلی برای عبور، استفاده شده است.

«دور دنیا در هشتاد روز»، نوشته ژول ورن که جزو آثار علمی –تخیلی است، از این دسته است. در آن کتاب، شاهد ماجراهای پرافت و خیز شخصی به نام «فیلاس فوگ» هستیم که با خدمتکارش برای دستگیری یک دزد بانک، از راه خشکی و دریا، به دور دنیا سفر می‌کند.

عجیب‌تر، زمر سفر فیلاس فوگ است؛ او، با زیرکی و شجاعت خاصی این سفر را در هشتاد روز طی می‌کند؛ در حالی که در نظر انسان‌های قرن گذشته، با توجه به وسایل نقلیه نه چندان پیشرفته، و پرحادثه بودن سفرها، چنین کاری شگفت‌انگیز بود؛ و طبیعی بود که عده‌ای در باره شکست یا موفقیت سفر فیلاس فوگ، با هم شرط‌بندی‌های کنند.

د: نوع دریاواره

نوجوانی که شب‌ها خواب دریا را می‌بیند، رودی که در آرزوی پیوستن به دریاست، ماهی‌ی که به هرغلت از دریا دور افتاده، و … همه و همه به لحاظ سوز و موعود، از این نوعند.

ه: نوع تشبیهی

در این گونه آثار، عموماً دو چیز مختلف، به یکدیگر تشبیه می‌شود. از عین حال، برخی از این آثار، به شکلی است، که در نگاه اول، شاید انسان‌های آن را نوع تشبیهی به نظر نیایند؛ این سوء تفاهم، بیشتر به خاطر جنس تشبیه جاری، یا این مدل آثار است. در مشورت با دکتر فیض‌امیر پور، او از این نوع تشبیه‌ها، با نام تشبیه‌های «خاص» و گاه پیچیده می‌کری. برای مثال، در این گونه آثار که عموماً از ادب عرفانی بیرون می‌آیند، مفهوم «دریا» به معنای هستی کلمه، و «موج» به معنای نشانه‌های خداوند، در نظر گرفته می‌شود؛ نشانه‌هایی که از هر مرحله آن، جهانی ظاهر می‌شود و عالم و آدم، همه امواج وجود او هستند. درست به همان مفهوم، که برای مثال، در کتاب «فرهنگ اصطلاحات و تعبیرات عرفانی»، تألیف دکتر سید جعفر سجادی، وصف شده‌اند.

و: نوع جنین

شامل آن دسته از آثار ادبی است، که معمولاً ماجراهایی آن، در کناره دریا، یا حتی «رودخانه» و از این قبیل می‌گذرد، و چه بسا، گاهی نامی و یادی از دریا نیز، می‌شود. یا از لابلای کلمات آن، گیگاه صدای بوق کشتی‌ها یا صدای مرغابی‌های دریایی و … شنیده می‌شود. یا، فقط عنوان چنین آثاری، به نوعی دریا را در یاد و خاطره، زنده می‌سازد.

ترانه «مقب‌بل رودخونه»، که از نمونه آثار فرهنگ عامه و در ژانر فانتزی است، مثال خوبی برای این گونه آثار ادبی دریایی است:

مژگان و خنخل

در این نوع آثار، با ترکیبی از چند نوع آثار ادبی دریایی مواجهیم. بعضی از این آثار به گونه‌ای است، که ناگزیر از ارائه دو نمونه، بوده‌ام. در عین حال، برای اینکه تفاوت این گونه آثار بسا آثاری از نوع قسمتی دریایی به لحاظ شباهت‌های نزدیک، بهتر مشخص شود، به این اشاره بنسده می‌شود که در جای جای آثاری از نوع مختلط، وجود دریا، حس می‌شود. تفاوتی نمی‌کند که ماجراها در خود دریا اتفاق می‌افتد در یا کناره آن. ولی در نوع قسمتی دریایی، همانطور که پیشتر اشاره شد، فقط قسمتی از آثار، دریایی‌اند و بقیه، ارتباطی با دریا ندارند.